

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษการบริหารการสร้างเสริมพฤติกรรมสุขภาพตามสุขบัญญัติแห่งชาติของผู้บริหาร โรงเรียน ครูผู้สอนและการปฏิบัติตนการสร้างเสริมพฤติกรรมสุขภาพตามสุขบัญญัติแห่งชาติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตอำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือผู้บริหาร โรงเรียน ครูผู้สอนและนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตอำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ปีการศึกษา 2543 จำนวน 9,955 คน ซึ่งจำนวนทั้งหมดประชากรที่ใช้ในการวิจัย โดยใช้เกณฑ์โรงเรียนสังกัดกองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา เขตอำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ตามขนาดของโรงเรียน จำนวน 9 โรงเรียน คือขนาดใหญ่พิเศษ 1 โรงเรียน ขนาดใหญ่ 1 โรงเรียน ขนาดกลาง 4 โรงเรียน และขนาดเล็ก 3 โรงเรียน ดังนี้

1. ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 45 คน
2. ครูผู้สอนในหมวดวิชาพหุภาษาแม่และครูอนามัยโรงเรียน จำนวน 39 คน
3. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 9,871 คน

รวมประชากรทั้งสิ้น 9,955 คน ดังตาราง 1 (สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์,

ตาราง 1 จำนวนประชากรของผู้บริหาร โรงเรียน ครูผู้สอนและนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6
โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ของจังหวัดบุรีรัมย์

โรงเรียน เขตอำเภอเมือง	ประชากร												รวม
	ขนาดใหญ่พิเศษ			ขนาดใหญ่			ขนาดกลาง			ขนาดเล็ก			
	ผู้ บริหาร	ครู ผู้ สอน	นัก เรียน	ผู้ บริหาร	ครู ผู้ สอน	นัก เรียน	ผู้ บริหาร	ครู ผู้ สอน	นัก เรียน	ผู้ บริหาร	ครู ผู้ สอน	นัก เรียน	
บุรีรัมย์พิทยาคม	5	13	3510	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3528
กัทรบพิตร	-	-	-	5	5	1507	-	-	-	-	-	-	1517
บริหารวงพิทยาคม	-	-	-	-	-	-	5	4	1287	-	-	-	1296
พระครูพิทยาคม	-	-	-	-	-	-	5	5	1193	-	-	-	1203
กนกพิตรพิทยาคม	-	-	-	-	-	-	5	3	725	-	-	-	732
ทองห้องพิทยาคม	-	-	-	-	-	-	5	3	615	-	-	-	623
เฉลิมศรีพิทยาคม	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	2	325	332
สวนจักษ์พิทยาคม	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	2	312	319
หนองศาล พิทยาคม	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	2	297	304
รวม	5	13	3510	5	5	1507	20	15	3920	15	6	954	9955

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้มาจากการสุ่มจากประชากรหน่วยโรงเรียนสุ่มแบบเจาะจงและแบบอย่างง่าย จากนั้นผู้บริหารและครูผู้สอนจึงสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์, 2541 : 116) และนักเรียนสุ่มโดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากการเปิดตารางสำเร็จรูปการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie และ Morgan (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540 : 303) ได้กลุ่มตัวอย่างในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2543 โดยจำแนกได้ ดังนี้

1. หน่วยโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตอำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 4 โรงเรียน มีโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ 1 โรงเรียน ได้แก่โรงเรียนบุรีรัมย์พิทยาคม โรงเรียนขนาดใหญ่ 1 โรงเรียน ได้แก่โรงเรียนกัทรบพิตร โรงเรียนขนาดกลาง 1 โรงเรียน ได้แก่โรงเรียนกนกพิตรพิทยาคมและโรงเรียนขนาดเล็ก 1 โรงเรียน ได้แก่โรงเรียนกัทรบพิตรพิทยาคม

2. ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 20 คน ครูผู้สอนคือหมวดวิชาพลานามัยและครูอนามัย จำนวน 23 คน

3. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 4 โรงเรียน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากการเปิดตารางสุ่มเรื่องรูปของ Krejcie และ Morgan ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 364 คน จากนั้นทำการสุ่มกลุ่มย่อย (Stratified Random Sampling) โดยแบ่งประชากรตามขนาดโรงเรียน ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เพื่อให้กระจายไปตามสัดส่วนรวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 407 คน ดังตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างของผู้บริหาร โรงเรียนครูผู้สอนและนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ของจังหวัดบุรีรัมย์

เขตอำเภอเมือง	กลุ่มตัวอย่าง				รวม
	ขนาดใหญ่พิเศษ	ขนาดใหญ่	ขนาดกลาง	ขนาดเล็ก	
1. ผู้บริหารโรงเรียน	1	1	1	1	4
ผู้ช่วยผู้บริหาร	4	4	1	-	9
ปฏิบัติการหน้าที่ผู้ช่วยผู้บริหาร	-	-	3	4	7
รวม	5	5	5	5	20
2. ครูผู้สอน					
ครูหมวดวิชาพลานามัย	12	4	2	-	18
ครูปฏิบัติการหน้าที่ทางครูพลานามัย	-	-	-	1	1
ครูอนามัยโรงเรียน	1	-	-	-	1
ครูปฏิบัติการหน้าที่แทนครูอนามัย	-	1	1	1	3
รวม	13	5	3	2	23
3. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6	210	90	44	20	364
รวม	228	100	52	27	407

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มแต่ละกลุ่มแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะเป็นแบบสอบถามตรวจสอบรายการ (Check Lists)

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับ

2.1 การบริหารการส่งเสริมพฤติกรรมสุขภาพตามสุขบัญญัติแห่งชาติของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตอำเภอเมืองจังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 4 ด้าน คือด้านบุคลากร ด้านการส่งเสริมสุขภาพอนามัย ด้านการจัดประสบการณ์ ด้านการปลูกจิตสำนึกต่อส่วนรวมและร่วมสร้างสรรค์สังคม ซึ่งแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ มาก น้อยและไม่ปฏิบัติเลย ตามวิธีการของลิคิ์รต์ (ประคอง ภรรณสูต. 2542 : 90)

2.2 การปฏิบัติตนการส่งเสริมพฤติกรรมสุขภาพตามสุขบัญญัติแห่งชาติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตอำเภอเมืองจังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 10 ด้าน ซึ่งแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ มาก น้อยและไม่ปฏิบัติเลย ตามลำดับ ดังนี้

2.2.1 ด้านการดูแลรักษาร่างกายและของใช้ให้สะอาด จำนวน 3 ข้อ

2.2.2 ด้านการรักษาสุขภาพฟันและช่องปาก จำนวน 10 ข้อ

2.2.3 ด้านการล้างมือให้สะอาด จำนวน 2 ข้อ

2.2.4 ด้านการรับประทานอาหารที่ถูกหลักโภชนาการ จำนวน 9 ข้อ

2.2.5 ด้านการหลีกเลี่ยงสารเสพติด การพนันและการใช้ยาเสพติด

จำนวน 6 ข้อ

2.2.6 ด้านความสามัคคีในครอบครัว จำนวน 3 ข้อ

2.2.7 ด้านการป้องกันอุบัติเหตุ จำนวน 3 ข้อ

2.2.8 ด้านการดูแลสุขภาพและการออกกำลังกาย จำนวน 2 ข้อ

2.2.9 ด้านการบำรุงรักษาจิตใจให้ร่าเริงแจ่มใสอยู่เสมอ จำนวน 3 ข้อ

2.2.10 ด้านการมีส่วนร่วมต่อส่วนรวมและร่วมสร้างสรรค์สังคม จำนวน 7 ข้อ

แบบสอบถามตอนที่ 2 ถ้ากลุ่มตัวอย่างเลือกตอบ ดังนี้

ทำประจำ หมายถึง การปฏิบัติคนมาเสมอทุกครั้งจนเป็นนิสัย อยู่ในระดับ มาก
ทำบางครั้ง หมายถึง การปฏิบัติคนเป็นบางครั้งทำบ้างนาน ๆ ครั้งอยู่ในระดับ น้อย
ไม่ทำ หมายถึง ไม่ปฏิบัติเลย

เกณฑ์การตรวจให้คะแนนข้อความ ถ้ากลุ่มตัวอย่างเลือกตอบ

ข้อความที่เป็นบวก		ข้อความที่เป็นลบ	
ทำประจำ	2 คะแนน	ทำประจำ	0 คะแนน
ทำบางครั้ง	1 คะแนน	ทำบางครั้ง	1 คะแนน
ไม่ทำ	0 คะแนน	ไม่ทำ	2 คะแนน

การสร้างแบบสอบถาม ในการสร้างแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัย ได้ดำเนินการดังนี้

1. ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม

1.1 ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการสร้างเครื่องมือจากเอกสาร ตำราต่าง ๆ

1.2 ศึกษาแนวทางการสร้างเครื่องมือ โดยยึดหลักการบริหารกระบวนการ

ด้านการศึกษาในสถานศึกษา หลักการของการดำเนินงานพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพตามสุขบัญญัติแห่งชาติ แนวคิดการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมสุขภาพตามสุขบัญญัติแห่งชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา

1.3 กำหนดโครงสร้างแบบสอบถาม การบริหารการสร้างเสริมพฤติกรรมสุขภาพตามสุขบัญญัติแห่งชาติของผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จัดการบริหารกระบวนการด้านการศึกษาในสถานศึกษา มีองค์ประกอบ ด้านปัจจัย (Input) กระบวนการ (Process) และผลผลิต (Output) ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียน และกำหนดขอบข่ายของข้อคำถาม ที่สร้างความครอบคลุมแนวคิดการบริหารของผู้บริหารและครูผู้สอน 4 ด้าน คือด้านบุคลากร ด้านการส่งเสริมสุขภาพอนามัย ด้านการจัดประสบการณ์ และด้านการปลูกจิตสำนึกต่อส่วนรวมและร่วมสร้างสรรค์สังคม

1.4 กำหนดโครงสร้างแบบสอบถามการปฏิบัติตนการสร้างเสริมพฤติกรรมสุขภาพตามสุขบัญญัติแห่งชาติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา 10 ด้าน คือด้านการดูแลรักษาร่างกายและของใช้ให้สะอาด ด้านการรักษาสุขภาพฟันและช่องปาก ด้านการล้างมือให้สะอาด ด้านการรับประทานอาหารที่ถูกหลักโภชนาการ ด้านการหลีกเลี่ยงสารเสพติด การพนันและการล่าถ่อนทางเพศ ด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว

ด้านการป้องกันอุบัติเหตุ ด้านการดูแลสุขภาพและการออกกำลังกาย ด้านการบำรุงรักษาจิตใจให้
พร้อมพร้อมใจอยู่เสมอ ด้านการมีสำนึกต่อส่วนรวมและร่วมสร้างสรรค์สังคม

1.5 สร้างแบบสอบถามที่ได้ศึกษาใน ข้อ 1.1, 1.2 และโครงสร้างที่กำหนดไว้ใน
ข้อ 1.3, 1.4

1.6 นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ควบคุมวิทยานิพนธ์พิจารณา
และนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์

2. การหาคุณภาพของแบบสอบถาม

2.1 ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาให้ข้อ
เสนอแนะและนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) จำนวน
7 ท่าน ดังนี้

2.1.1 นายเอกชัย กาญจนมา ศึกษาธิการอำเภอเมืองบุรีรัมย์

2.1.2 นายชมชาติ อุ่นโรตง ผู้ช่วยผู้อำนวยการระดับ 8 โรงเรียนบุรีรัมย์

พิทยาคม

2.1.3 นางพรรณมาตา กัญจนมา พยาบาลวิชาชีพ 8 โรงพยาบาลบุรีรัมย์

2.1.4 นางสาววราภรณ์ เขมโฆติบุตร พยาบาลวิชาชีพ 8 โรงพยาบาลบุรีรัมย์

2.1.5 นางสาวนันทนา แกนกลีเป็ พยาบาลวิชาชีพ 7 โรงพยาบาลบุรีรัมย์

2.1.6 นางสาวนงคราญ ปุงโรตง นักวิชาการสุขศึกษา 8 สำนักงาน

สาธารณสุขจังหวัดบุรีรัมย์

2.1.7 นางสาวอัญชญา วงศ์ภัทรดี นักวิชาการสาธารณสุข 7 สำนักงาน

สาธารณสุขจังหวัดบุรีรัมย์

2.2 นำแบบสอบถามที่ได้ขงการตรวจสอบแก้ไขและข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ
มาปรับปรุงแก้ไข

3. การทดลองเครื่องมือ

3.1 หลังจากผ่านผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจสอบปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมจึงได้นำไปให้
อาจารย์ควบคุมวิทยานิพนธ์ ได้ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมอีกครั้งก่อนนำไปทดลองใช้

3.2 แบบสอบถามไปทดลอง (Try out) กับผู้บริหาร โรงเรียน ครูผู้สอนในหมวดวิชา
พละนาฏศิลป์และครุฑนาฏศิลป์โรงเรียน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวนกลุ่มละ 30 คน นอกกลุ่มตัวอย่างที่อ้างก
ปะโคนชัย อ้างกกระสังและอ้างกเถำปหลายมาศ

3.3 หากค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) ของแบบสอบถามเป็นรายชื่อโดยทดสอบ T-test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ถ้าค่า t มีค่า 1.75 ขึ้นไปถือว่ามีความจำแนกสูง

3.4 หากค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของ ครอนบัท (Cronbach) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540 : 125-126) ผลปรากฏว่า ได้ค่าความเชื่อมั่น .8867 ซึ่งปรากฏผลที่เหมาะสมสำหรับนำไปใช้เป็นเครื่องมือวิจัยต่อไปได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นเตรียมการ

1.1 ผู้วิจัยติดต่อขอหนังสือจากสถาบันราชภัฏบุรีรัมย์ ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เพื่อขออนุญาตทำการศึกษาวิจัยและรวบรวมข้อมูล

1.2 ดำรงและจัดทำบัญชีรายชื่อโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนในหมวดวิชาศึกษาศาสตร์และครุศึกษาศาสตร์โรงเรียนและนักเรียน

2. ขั้นตอนการ

2.1 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามพร้อมหนังสือแนบและคำชี้แจงการตอบแบบสอบถามไปยังผู้บริหารโรงเรียน เพื่อประสานงานกับครูผู้สอนในหมวดวิชาศึกษาศาสตร์และครุศึกษาศาสตร์โรงเรียนและนักเรียนให้ตอบแบบสอบถามด้วยตนเองทุกโรงเรียน

2.2 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บแบบสอบถามจากโรงเรียนที่กลุ่มตัวอย่างได้ตอบแล้วด้วยตนเองทุกโรงเรียน ในการรวบรวมแบบสอบถามครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจากกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนในหมวดวิชาศึกษาศาสตร์และครุศึกษาศาสตร์โรงเรียนและนักเรียนได้ตรวจสอบความครบถ้วนรับคืนมาทั้งสิ้น 407 ฉบับ จากแบบสอบถามทั้งหมด 407 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

3. ขั้นรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยตรวจสอบแบบสอบถามได้ครบถ้วน และถูกต้องสมบูรณ์ทุกฉบับ รวมทั้งสิ้นจำนวน 407 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแล้ว ในการจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

การจัดกระทำข้อมูล

- นำแบบสอบถามที่รับคืนมาทั้งหมดมาตรวจความเรียบร้อยและความสมบูรณ์ของคำตอบ ตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนนระดับการปฏิบัติงาน ดังนี้

คำตอบ	คะแนนที่ได้
ทำประจำ	2 คะแนน
ทำบางครั้ง	1 คะแนน
ไม่ทำ	0 คะแนน
- นำข้อมูลคะแนนที่ได้มาดำเนินการทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป Statistical Package for the Social Sciences for Windows (รัชชัย งามสันติวงศ์, 2543 : 245-285)

การวิเคราะห์ข้อมูล

มีการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับตามขั้นตอน ดังนี้

- การศึกษาสภาพภาพของกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์ด้วยตารางแจกแจงความถี่ ค่าค่า
 - ค่าร้อยละ
 - เสนอข้อมูลเป็นตารางแสดงจำนวนร้อยละ
- การศึกษาการบริหารการสร้างเสริมพฤติกรรมสุขภาพ ตามสุขบัญญัติแห่งชาติของผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอนในหน่วยวิชาพลานามัยและครูอนามัยโรงเรียน มีวิธีการวิเคราะห์ที่ประกอบด้วย
 - ค่าเฉลี่ย (Mean, \bar{X})
 - ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation, SD)
 - เสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบความเรียง
- การเปรียบเทียบการปฏิบัติตนการสร้างเสริมพฤติกรรมสุขภาพตามสุขบัญญัติแห่งชาติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ที่ปฏิบัติตนในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในแต่ละด้านจะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่

เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในแต่ละด้านจะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ตามวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe Method) กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05

เกณฑ์การแปลความหมายข้อมูล

การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย \bar{X} สำหรับความหมายของขนาดของค่าเฉลี่ย (ประคอง ภรรณสูตร, 2542 : 73-74) ดังนี้

- 1.50-2.00 หมายถึง มีการปฏิบัติคนมาก ทุกครั้งสม่ำเสมอ
- 1.00-1.49 หมายถึง มีการปฏิบัติคนน้อย ทำบ้างนาน ๆ ครั้ง
- 0.00-0.99 หมายถึง ไม่มีการปฏิบัติ ไม่ทำ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป (Statistical Package for the Social Sciences for Windows) (วิชชัย งามต้นดีงห์, 2543 : 245-285) โดยใช้สถิติดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1.1 หาค่าอำนาจข้ามเนตโดยวิธีหาค่าอัตราส่วนวิกฤติ t เป็นรายข้อตามวิธีการวางของ t -test (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540 : 131-132) ดังนี้

$$t = \frac{\bar{X}_{g_1} - \bar{X}_{g_2}}{\sqrt{\frac{S^2_{g_1}}{n_{g_1}} + \frac{S^2_{g_2}}{n_{g_2}}}}$$

เมื่อ	t	คือ ค่าที่จะใช้พิจารณาของการแจกแจงแบบที
	\bar{X}_{g_1}	คือ คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูง
	\bar{X}_{g_2}	คือ คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มต่ำ
	$S^2_{g_1}$	คือ คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มสูง
	$S^2_{g_2}$	คือ คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มต่ำ
	n_{g_1}	คือ จำนวนคนของกลุ่มสูง
	n_{g_2}	คือ จำนวนคนของกลุ่มต่ำ

1.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาช (Cronbach) จากสูตร (ประคอง กรรณสูตร. 2542 : 45-46) ดังนี้

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
	k	แทน	จำนวนข้อของแบบสอบถาม
	s_i^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ
	$\sum s_i^2$	แทน	ผลรวมของค่าความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ
	S_t^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนของแบบสอบถามทั้งฉบับ หรือกำลังสองของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของคะแนนของผู้รับการสอบถามทั้งหมด

2. สถิติพื้นฐาน

2.1 ค่าร้อยละ (Percentage) จากสูตร (วิเชียร เกตุสิงห์. 2541 : 64) ดังนี้

$$P = \frac{n \times 100}{N}$$

เมื่อ	P	แทน	ค่าร้อยละ
	n	แทน	จำนวนที่สนใจ
	N	แทน	จำนวนข้อมูลทั้งหมด

2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) จากสูตร (ประคอง ภรรณสูตร. 2542 : 72) ดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum fX}{N}$$

เมื่อ	\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
	X	แทน	คะแนนที่กำหนดตามสเกลจะเป็น 5,4,3,2,1 หรือ 3,2,1
	f	แทน	จำนวนผู้ตอบแต่ละข้อคำถาม (ความถี่)
	N	แทน	จำนวนคะแนนทั้งหมด หรือ $N = \sum f$
	$\sum fX$	แทน	ผลรวมของ ความถี่คูณคะแนน

2.3 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) จากสูตร (วิเชียร เกตุสิงห์. 2541 : 66) ดังนี้

$$SD = \sqrt{\frac{\sum (X - \bar{X})^2}{N - 1}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ส่วนความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	X	แทน	คะแนนแต่ละตัว
	\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ยของคะแนนกลุ่มตัวอย่าง
	N	แทน	จำนวนสมาชิกในกลุ่มตัวอย่าง
	\sum	แทน	ผลรวม
	$\sum (X - \bar{X})^2$	แทน	ผลรวมของค่าเบี่ยงเบนของคะแนนแต่ละตัวจากค่าเฉลี่ย

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

3.1 ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – way Analysis of Variance) เพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติตนการสร้างเสริมพฤติกรรมสุขภาพ ตามสุขบัญญัติแห่งชาติ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตอำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ที่ปฏิบัติตนในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน โดยใช้ F-test (Independent Samples) (บุญชม ศรีสะอาด. 2541 : 266-267) ดังนี้

			$F = \frac{MS_b}{MS_w}$
เมื่อ	F	แทน	ค่าสถิติที่จะใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤตจากการแจกแจงแบบ F เพื่อทราบความมีนัยสำคัญ
	MS_b	แทน	ค่าประมาณความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม (Mean square between groups)
	MS_w	แทน	ค่าประมาณของความแปรปรวนภายในกลุ่ม (Mean square within groups)
	MS_b	=	$SS_b / (k-1)$
	MS_w	=	$SS_w / (N-k)$
เมื่อ	SS_b	แทน	ผลรวมของกำลังสองระหว่างกลุ่ม (Between group sum of squares)
	SS_w	แทน	ผลรวมของกำลังสองภายในกลุ่ม (Within group sum of squares)
	k-1	แทน	Degrees of freedom สำหรับการแปรผันระหว่างกลุ่ม (df _b)
	N-k	แทน	Degrees of freedom สำหรับการแปรผันภายในกลุ่ม (df _w)

3.2 เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในแต่ละด้านจะใช้วิธีการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ตามวิธีของเชฟเฟ่ (Scheffe' test for all possible comparison) (ประสงค์ กรรณสูต. 2542 : 174 -177) ดังนี้

$$F = \frac{(M_1 - M_2)^2}{MS_w \left[\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right] k-1}$$

เมื่อ	F	แทน	ค่าแตกต่างวิกฤติ (Critical Difference)
	M_1, M_2	แทน	ค่าเฉลี่ยกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ที่ต้องการทดสอบความแตกต่าง
	$k-1, (N-k)$	แทน	ชั้นแห่งความอิสระ
	n_1, n_2	แทน	จำนวนตัวอย่างประชากรของสองกลุ่มที่นำมาทดสอบ

$$d = \sqrt{\frac{2(k-1) (\text{table } F) (MS_w)}{n}}$$

เมื่อ	d	แทน	ความแตกต่างน้อยที่สุดระหว่างค่าเฉลี่ยของสองกลุ่มที่มีนัยสำคัญ ณ ระดับเดียวกับกับค่า F
	table F	แทน	ค่า F จากตารางอัตราส่วน F ณ ระดับความมีนัยสำคัญ